

16

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

=

9.

10.

11.

Pr. 14. Num. 5.

J. N. J. C.

DISSERTATIO JURIDICA,

DE

CONTRACTIBUS

INNOMINATIS,

QUAM

PRÆSIDE

VIRO

Nobilissimo, Amplissimo atq; Consultissimo

DN. GERHARDO von Stöffen

U. I. D. ET IN ALMA ARGENTORATEN-

sium Universitate Inst. Imperial. Prof. Publ. Facult.

Jurid. h. t. Decano Spectabili; Patrono

& Præceptore suo æternùm colendo,

SOLENNI

Eruditorum disquisitioni subjicit

JOHANNES JOACHIMUS Richshoffer

Argentoratensis,

A. & R.

Ad d. 10. Decembris, h. lq. solitis.

ARGENTORATI,

Literis JOHANNIS WILHELMI TIDEMANN.

ANNO M, DC. L. XVIII.

16

1668, 14.

9206.

VIRIS

*Nobilitate generis, Magnificentia nominis, Con-
siliarum gravitate, Dignationis excellentia, Ampli-
tudine meritorum, rerum gerendarum scientia, & in
Patriam meritis, longe Eminentibus.*

DN. JOHANNI JOACHIMO *Franken/*
Reip. Consiliario & Advocato Celeberrimo.

DN. SAMUELI SCHALLESIO, Eloq. Prof.
Publ. & Gymnasiarchæ Excellentissimo.

DN. CHRISTOPHORO JACOBO *Mockhelm/*
Armamentarii Præfecto Dignissimo.

DN. JOHANNI FRIDERICO *Krauthen/* Gra-
narii Publici Præfecto Laudatissimo.

DN. SIMONI PAULLI, Librario Florentissimo.

*DDNN. Mæcenatibus, Evergetis, Patronis,
Promotoribus, Avunculo, Cognatis,
eâ quâ par est pietate, & obsequio co-
lendis*

Disputationem hanc in devotæ
mentis argumentum

Offert atque consecrat

JOHANNES JOACHIMUS *Richshoffer.*

DISPUTATIO
DE
CONTRACTIBUS INNOMI-
NATIS.

Thes. I.

Contractuum innominatorum mate-
ria quantis sit involuta difficultatibus, abundè maxi-
mi nominis JCtorum effata testantur; quorum vel
magmen adducere esset in promptu, nisi unicum acu-
tissimi quondam JCti huic probando esset sufficiens. *De illis*, (ser-
mo est de Contractibus Innominatis) inquit, *altum in Institutioni-
bus silentium: fortè ex incuria Triboniani; vel, quod malim credere, quòd
explicatio horum contractuum esset subtilior & obscurior, quàm ut tyroni-
bus proponi debuerit.* Vulteius *ad pr. Inst. de Oblig. n.43.* Sed difficilis
licet & obscura sit hæc materia, frequenti tamen usu se satis red-
dit commendabilem. Quia verò monitu JCti, quæ quotidiana
sunt, plenius attingenda *in l. legavi. 25. ibique Gothofr. de liber. leg. fac.
l. 1. pr. ff. de suspect. tutor.* operæ pretium duximus, eleganti huic
juxtà ac utilissimæ tractationi operam qualem qualem commo-
dare; non quasi putemus, pro dignitate crassam Minervam no-
stram quicquam posse afferre; sed, ut periculum faciamus Exerci-
tationis Academicæ. Nec enim laudem appetimus sed veniam;
quam si ætas non indulgebit, brevitatis intuitu, spero, obtinebi-
mus. Consilium namque est, missis Dd. opinionibus & allega-
tionum planstris in sola LL. capita inquirere. Faxit Deus, omnis
justitiæ & sapientiæ fons, ut FELICITER!

II. Conventionis verbum generale est, ad omnia pertinens,
de quibus negotii contrahendi transigendique causâ consentiunt,
qui inter se agunt. Nam sicuti convenire dicuntur, qui ex di-
versis locis in unum locum colliguntur & veniunt; ita & qui ex
diversis

diversis animi motibus in unum consentiunt, in unam sententiam decurrunt. *l. 1. §. 3. ff. de pact. fac. l. si voluntate. 8. C. de rescind. vend.* Conventio illa, quantum privatae rei terminis includitur, vel nuda est & citra omnem causam; & civilem obligationem non parit, sed tantum exceptionem. *l. juris gentium. 7. §. sed cum. 4. & seq. l. si unus. 27. §. 2. §. si cum. 5. & seqq. l. intra. 41. ff. d. t. l. legem. 10. C. eod. & passim.* Ita divisionis placitum, nisi traditione vel stipulatione sumat effectum, ad actionem, ut nudum pactum, nulli prodesse poterit. *l. divisionis. 45. ff. eod.* Ex placito permutationis, nullam re secuta, constat nemini actionem competere; nisi stipulatio subjecta ex verborum obligatione quaesierit partibus actionem. *l. 3. C. de rer. permut.* An idem Jure Canonico? Negativa verior. *arg. cap. cum contingat. n. 28. X. de iurejur. Fac. cap. ex rescripto. 9. X. eod. cap. per tuas. 9. X. de arbitr. cap. ult. de for. compet. in 6.*

III. Interdum tamen nuda conventio actionem parit; & quidem (1.) si speciali lege sit firmata. *l. legitima. 6. ff. de pact. v. g. Jure Prætorio pactum de constituta pecunia. l. 1. & l. eum qui. 5. §. 1. in f. ff. de const. pecun. hypothecæ. l. 1. ff. de pign. act. junct. l. si tibi. 17. §. 2. ff. de pact.* Jure Civili pactum dotis. *l. ad exactionem. 6. C. de dot. promiss. donationis. l. si juris. 35. §. sed si. 5. C. de donat.* (2.) Si b. f. judiciis in continenti adjiciantur. *l. juris gentium. 7. §. quin imò. 5. ff. de pact. l. in b. f. 13. C. eod.* quo casu non modo actio præscriptis verbis, sed & actio ex principali contractu competit. *l. 2. C. de pact. inter. emt. & vend. l. si vir. 12. ff. de præsc. verb. l. Labeo. 50. l. fundi. 79. ff. de contr. emt. l. tenetur. 6. §. 1. ff. de act. emt. l. si convenit. 6. ff. de resc. vend. vid. infr. thes. 34.* Sed an etiam pacta stricti juris negotiis adjecta actionem pariunt? Ita videtur. *arg. l. petens. 27. C. de pact. l. lecta. 40. vers. Dicebam. ff. de reb. cred.*

IV. Reliquæ conventiones in suo nomine non stant, sed vel transeunt in proprium nomen contractus, uti emtio - venditio, locatio - conductio, societas, commodatum, depositum & cæteri similes contractus; vel, etsi nomine specifico destituantur, causam tamen habent, i. e. datum vel factum, adeoque obligationem pariunt. *d. l. 7. §. 1. & 2. ff. de pact. l. 1. §. 2. ff. de rer. permut. l. naturalis. 5. pr. ff. de præsc. verb. l. solent. 15. in f. ff. eod.* Et hi sunt, quos ob nominis certi carentiam illimitatamque naturam *innominatos* appellamus, numero sex, scilicet contractus æstimato-
rius.

rius. t. t. ff. de estimator. rerum permutatio. t. t. ff. & C. de rer. permut.
& reliquæ quatuor species: Do ut des; Do ut facias; Facio ut des
& Facio, ut facias. d. l. 5. fin. pr. ff. de præsc. verb.

V. Contractus estimatorius est, cum res estimatorio datur eâ
lege, ut is, qui suscepit, vel incorruptam reddat vel estimatorio-
nem, de quâ convenit. l. 1. ff. de estimat. l. si dominus. 8. in pr. ff. de præ-
script. verb. Olim dubitatum, utrum ex vendito, an ex locato con-
ducto, an mandati esset actio. d. l. 1. Nam venditioni videbatur
esse similis, quod estimatorio intervenire soleat, quæ in venditione
requiritur. l. plerumque. 10. §. inde. 5. ff. de jur. dot. l. 2. l. 3. ff. locat. loca-
tioni-conductioni, quia merces accedere possit. l. 2. ff. h. t. quæ
locationem-conductionem constituit. d. l. 2. l. si merces. 25. pr. ff.
locat. pr. Instit. eod. l. rogasti. 19. in f. ff. de præsc. verb. l. si vir. 52. pr. ff. de
donat. inter vir. & uxor. Mandato autem, si merces non interve-
niat. arg. d. l. 2. ff. de estimat. Glos. ad d. l. 1. ff. eod. Mandatum enim
gratuitum est, cum ex amicitia traxerit originem, quæ mercedem
respuit. l. 1. f. ff. mandat. §. ult. Inst. eod.

VI. Divortium tamen maximè facit ab emtione, quod ac-
cipiens hîc se vel ad restituendam rem vel ejus pretium astringat.
d. l. 1. pr. & §. 1. ff. h. de estimat. cum emtio nunquam sine pretio
esse possit. pr. Inst. de emt. l. 2. §. 1. l. pacta. 72. ff. l. emti fides. 9. C. eod. quippe
quod constituatur ad id, ut rem habere emtori liceat. §. 2. Inst. de do-
nat. l. si ita. 25. §. 1. ff. de contrah. emt. l. habere. 57. pr. ff. de evict. à loca-
tione verò differt, quod hîc suscipientis rem estimatoriam sit peri-
culum & per consequens dominium. l. 1. §. 1. de estimat. l. si ut. 5. §.
3. ff. commod. l. plerumque. 10. pr. ff. de jur. dot. l. pignus. 9. C. de pignor. act.
cum tamen in locatione dominium mutari non soleat. l. non so-
let. 39. ff. locat. conduct. neque res alienari. l. convenit. 65. in f. ff. de con-
trah. emt. à mandato ob eandem causam. Nam si res minoris ven-
dita à mandatario; mandans nihilominus eam petere & vindica-
re poterit, nisi indemnitas ei præstetur. l. diligenter. 5. §. 3. & seq.
ff. mandat. Fac. l. si tibi. 13. pr. & §. 1. ff. de præsc. verb. l. si vir. 52. ff. de do-
nat. inter vir. & ux.

VII. Dari res solet estimatorio, ut vendatur. l. 1. pr. & §. 1. de estim.
E. omnis res, quæ in commercium cadit, tam corporalis, quàm in-
corporalis, tam mobilis, quàm immobilis. arg. l. sed Celsus. 6. l. nec

emptio. 8. l. si in emptione. 34. §. 1. ff. de contrah. empt. Ita dominus, qui servum aestimatum dederat quaestioni habendae gratia in causa furti, si non reddatur, eo nomine civiliter agere poterit; uti etiam datam aestimationem per eandem actionem restituere tenebitur, si servus in furto sit deprehensus. *l. si dominus. 8. ff. de praesc. verb.* Si margarita tibi aestimata dederit, ut aut eadem mihi adferres aut pretium eorum; deinde haec perierint ante venditionem. Q. cujus sit periculum? Supra quidem diximus esse suscipientis. *ex l. 1. §. 1. ff. de aestimat.* sed ita demum, si suscipiens rogaverit. Nam si is, qui vendenda dederat, roget, ejus quoque periculum erit; at si neuter roget, sed uterque simpliciter consentiant, accipiens de dolo & culpa tenebitur. *l. si gratuitam. 17. §. 1. de praesc. verb. ibique Gothofr. Gloss. ad d. l. 1. §. 1. ff. de aestimat. in respons. 1.*

VIII. An ergo accipiens rem sibi retinere poterit? Ita est. Nam cum obligatio alternativa sit *l. 1. in fin. de aestimat. d. l. 17. §. 1. ff. de praesc. verb.* constat in ejus esse electione, quam velit conditionem amplecti. *arg. §. pen. Inst. de her. Inst. l. si haered. 5. ff. de cond. inst.* Ubi enim verba conjuncta non sunt, sufficit alterutrum esse factum; *l. in eo. 110. §. 3. ff. de R. I.* Quid, si pluri vendatur? Nos lucrum simpliciter adjudicamus suscipienti. Nam, uti diximus, obligatus is tantum est vel ad restitutionem rei vel praestationem aestimationis sive pretii definiti. *d. l. 1. in fin. d. l. 17. §. 1.* Neque dans queri poterit. Sibi enim imputet, quod illa lege dederit. *arg. l. 1. §. usque adeo. 5. ff. de injur.* Quod si de lucro isto aperte actum, servanda erit conventio. *l. si tibi. 13. ff. d. t. de praesc. verb. quae legem dat. l. nec ex. 27. ff. de R. I. l. 1. §. si convenit. 6. ff. de pos.*

IX. Competit ex hoc contractu actio praescriptis verbis. *d. l. 17. §. 1. in f. ff. de praesc. verb.* scilicet, de aestimato sive aestimatoria. *l. 1. in pr. ff. de aestimat. §. actionum. 28. Inst. de action. quae b. f. est. d. §. 28.* unde omnia & hic locum habent, quae in b. f. judiciis attendi solent. *d. l. 1. in f. pr. ff. de aestimat.* itaque datur & ei, qui vendendum accepit. *C. I. A. ad tit. de aestim. act. th. 3. exemplum in l. si dominus. 8. ff. de praesc. verb.* Datur haeredibus & in haeredes. *arg. l. un. C. ut act. ab haered. & contr. haered. l. ex contractibus. 49. de O. & A. l. hoc jure. 152. in f. l. ad ea. 157. §. 2. de R. I. l. ex ea. 121. §. ult. ff. de V. O.* Aliud est iudicium aestimatorium s. quanti minoris. *l. si quid. 18. ff. de Aedil. edict. quae etiam actio aestimatoria. l. bovem. 43 §. aliquando. 6. ff.*

6. ff. eod. & intra annum ex edicto *Ædilium* competit. l. *Ædiles*. 38.
 pr. ff. d. t. l. 2. C. de *adil. action.*

X. E. dabitur quoque actio nostra de *æstimato* ad id, quod alteri abest; in quâ iudex ad certam summam sive rem adstrictus non est, sed, quantum alterum alteri ex bona fide, i. e. ex æquo & bono, præstare oporteat, liberam *æstimandi* habet potestatem. §. in b. f. 30. *Inst. de act. §. un. in f. Inst. de obl. quæ ex consens. l. quia tantundem*. 7. ff. de *neg. gest.* Bonam fidem enim passim pro naturali æquitate accipi, certum est. l. *bona fides*. 31. pr. ff. *depos. l. 2. §. 2. ff. de precar. l. cum per. 7. in f. C. si quis alteri vel sibi*. Fructus quoque usuræ & cæteræ accessiones debebuntur à tempore moræ. l. 3. §. 1. l. *mora*. 32. §. 2. l. *videamus*. 38. §. *si actionem*. 7. ff. de *usur. l. præses*. 17. C. de *locat.*

XI. Rerum permutatio est contractus innominatus, quo certa species cum specie certa permutatur. *Gl. ad l. 1. C. de rer. perm.* Videtur quidem eleganti nomine constare; sed quod ambitu reliqua negotia commercialia complectatur. *arg. l. si filia*. 20. §. 3. in *fin. ff. famil. hercisc. l. cum pater*. 77. §. *hereditatem*. 18. ff. d. *leg. 2.* Non male enim quis emtionem - venditionem, locationem - conductionem & similes contractus communi nomine vocabit permutationes, quod pretium vel merces cum re commutentur: quanquam specialior sit permutatio, de quâ h. l. *Cujac. in parat. ff. C. de rer. permut. Goth. ad l. 2. ff. eod.* Hæc vicina est emtioni. d. l. 2. & ejus vicem obtinet. l. 2. C. eod. unde & emtori similis, qui rem permutatam accepit. *l. fin. ff. quib. ex caus. in possess. eatur. l. apud. 4. §. auctoris*. 31. ff. de *dol. mal. & met. except.* Uterq; enim contractus juris gentium. l. 1. ff. de *contr. emt. b. f. §. un. Inst. de obl. quæ ex consens. §. actionū*. 28. *Inst. de act. l. 2. C. de rer. perm. in utroq; transit dominium. §. venditæ*. 41. *Inst. de R. D. l. in omnibus*. 55. ff. de *O. & A. l. cum precibus*. 4. *D. rer. perm. l. scribit*. 34. in *pr. vers. quod si*. ff. de *aut. argent. aut certè conditio usucapiendi quæritur. t. t. ff. pro emt. l. sequitur*. 4. §. *sed etsi*. 17. ff. de *usurpat. l. scil. etsi*. 7. §. *sed etsi*. 5. ff. de *publ. in rem act. in utroque præstatur evictio. l. 1. & t. t. ff. C. de evict. l. 1. §. 1. ff. l. 1. C. de rer. permut. l. si permutationis*. 29. C. de *evict. & redhibitio. l. sciendum*. 19. §. *deinde*. 5. ff. de *adil. & dict.* E. sicuti in emtione res certa pro certo pretio venit commutanda. §. 1. *Inst. de emt. l. nec emtio*. 8. & l. *seq. ff. de contr. emt.* ita in permutatione species certæ permutantur. v. g. fundus
 Sempro-

Sempronianus pro Tusculano. *arg. l. 1. & 4. C. de rer. permut. pro certa domo. l. 4. C. eod. frumenti certa modiatio pro olei designato pondere. l. pen. C. d. t. Goth. ad l. 1. pr. ff. eod. & l. naturalis. 5. §. 1. de præs. verb. E. & in permutatione beneficium l. 2. C. de resc. vend. locum habebit. arg. l. 3. C. comm. utriusque jud. junct. l. 2. C. de rer. permut. l. 1. §. sed si emerit. 15. ibique Gothofr. ff. si quid in fraud. patr. uti & eo casu, quo res æstimatò vel in solum datur. arg. l. 1. in f. pr. ff. de æstimat. l. fin. ff. ex quibus caus. in poss. l. apud. 4. §. emtoris. 31. ff. de dol. mal. & metus except. sicuti in emtione caveri solet, ut emtori habere liceat, servum venditum furtis noxisque solutum. l. ex emto. 11. §. idem. 8. ff. de act. emt. ita in permutatione præstandum, sanum, furtis noxisque solutum & non esse fugitivum servum, qui ex causâ datur. l. 2. ff. de rer. permut.*

XII. Differunt tamen uterque contractus. (1.) Nam aliud est vendere, aliud emere; alius emtor, alius venditor; ita pretium aliud, aliud merx: at in permutatione discerni non potest, uter emtor vel uter venditor. *l. 1. §. 1. ff. de contr. emt. l. 1. pr. ff. de rer. permut. d. l. 19. §. 5. de adil. edict. uterque enim permutat, i. e. rem dat. l. naturalis. 5. §. 1. ff. de præs. verb. unde uterque ex ædilit. edicto agere potest. d. l. 19. §. 5. de adil. edict. uti & de evictione d. l. 1. §. ff. 1. & d. l. 1. C. de rer. perm. d. l. 29. C. de evict. (2.) venditio solo consensu perficitur. §. un. Inst. de obligat. qua ex consens. permutatio ex re tradita initium obligationi præbet. l. 1. §. 2. ff. de rer. perm. (3.) in venditione si res evicta fuit, datur actio ex emto. l. venditor. 8. l. non tamen. 24. l. si erit. 41. §. 1. ff. de evict. in permutatione actio in factum præscriptis verbis. l. 1. §. 1. ff. de rer. perm. (4.) emtione perfecta pœnitentiæ locus non est. pr. Inst. de emt. l. incivile. 12. C. de R. V. l. ea conditione. 14. C. de resc. vend. l. sicut. 5. C. de O. & A. in permutatione dantem licet pœnitere. Est enim in ejus electione, utrum actione præscriptis verbis velit agere ad supplementum contra accipientem vel ad id, quod interest. l. naturalis. 5. §. 1. ff. de præs. verb. l. cum precibus. 4. l. fin. C. de rer. perm. an verò rem datam conditione causâ datâ causâ non secutâ repetere. d. l. 4. C. l. 1. in f. ff. eod. l. cum te. 6. C. de pact. inter emt. vid. infr. th. 31.*

XIII. Sunt, qui alias differentiâs quoque afferunt. Nempe, emtione rei alienæ consistere. *l. rem alienam. 26. ff. de contr. ab. emt. sufficere namque, si venditor ob evictionem se obliget, possessionem*

sessionem tradat & purget dolo malo. *l. 1. pr. ff. de rer. perm. at alienam rem dantem nullam contrahere permutationem. d. l. 1. §. 3.*
 In venditione non transferri dominium, nisi venditor pretium receperit vel satisfactum ei fuerit aut fidem habuerit de pretio. *§. vendita. 41 Instit. de R. D. l. quod vendidi. 19. l. ut res. 53 ff. de contrab. emt. l. procuratoris. 5. §. sed si. 18. ff. de tributor. act.* in permutatione autem dominium rei traditæ transferri in accipientem, etiam si fides non sit habitare in vicem ejus, quæ tradita fuit, accipiendæ. *Gl. ad l. 1. in f. in voc. conditioni. ff. de rer. perm. & in l. 2. circa fin. l. quoniam. 5. C. h. t. sed neutra differentia mihi probabilis.* Nam & alienam rem posse permutari evincit. *l. 1. C. de rer. perm. l. sequitur. 4. §. sed etsi. 17. ff. de usurp. l. sed etsi. 7. §. sed etsi. 5. ff. de publ. in rem act.* neque permutationem simpliciter, sed demum sub fiducia reciproca traditionis transferre dominium apparet ex *l. sciendum. 19. §. deinde. 5. ff. de adil. edict. l. 2. ff. de rer. perm. l. 3. ff. de pign. act. & probat. Gl. in l. cum proponas. 4. in verb. remansit. C. de dol. mal. Gothofr. ad l. 1. in f. ff. de rer. perm.*

XIV. Quid si res & pecunia detur pro re, an emtio erit? Resp. Si actum de venditione, videtur illa celebrata; si de permutatione, ex ea dabitur actio. *arg. l. tenetur. 6. §. 1. & 2. ff. de act. emt. l. fundi. 79. ff. de contr. emt. l. Aristo. 18. pr. & §. 1. ff. de donat. l. 1. C. de rer. perm. si nihil expressum, & res in pretii accessionem fuerit data, erit emtio; sin pretium in accessionem rei, permutatio: cum ex eo, quod excedat, contractus videatur denominandus. cap. ad questiones. 6. X. de rer. perm. arg. l. cum te. 6. C. de pact. inter emt. & vendit. junct. l. ea conditione. 14. C. de resc. vend.* Quod si utrinque æqualis valor, permutationem initam probabilius videtur; quod in dubio innominati potius quam nominati contractus æstimentur. *arg. l. 1. ff. de æstim. act. l. naturalis. 5. §. 2. ff. de præsc. verb. §. 1. Inst. de locat. l. si pecuniam. 5. ff. de conditione causæ datæ. l. fin. ff. eod. & tutius, agere præsc. verbis. d. l. 5. §. pen. circa fin. l. Titius. 24. in f. ff. de præsc. verb. vid. Treutl. vol. 1. Disp. 30. th. 5. lit. a. ubi illud genus contractuum apud gentes septentrionales ait esse usitatissimum, & barbarâ voce appellari baraptum.*

XV. Contractus *Do ut des* generalitate sua includit permutationem. Nam permutatio est species, *Do ut des* est genus. *Gl. ad l. 1. §. 2. ff. de rer. perm. in verb. nomen suum habent. in f.* Quod si

B

Species

species incerta pro incerta commutetur, v. g. bos pro asino; aut incerta pro certa vel certa pro incerta. v. g. designatum pondus olei pro frumento in genere: erit contractus *Do, ut des* à permutatione separatus, quippe quæ utrinque rem certam requirat. *vid. Gl. ad rubr. C. de rer. permut. & supr. thes. ii.* sicuti ergo permutationis vocabulum interdum amplitudine suâ non solum *Do, ut des*, sed & alios contractus complectitur. *vid. supra. d. th. ii.* ita contra, si eam proprie æstimes, ab iis omnibus differt. Effectus insignis, quod ex hac permutatione nascatur actio b. f. in cæteris autem speciebus *Do, ut des*; actio stricti juris. *arg. §. actionum. 28. Inst. de act.*

XVI. Nam actiones præscriptis verbis, quæ de æstimate proponitur, & quæ ex permutatione competit, tantum b. f. sunt; cæteræ omnes stricti juris, uti non male concludunt *Dd. ex d. §. 28. Inst. de act.* Nam aliàs Imp. non nisi ineptè illas species enumerasset, si in universum omnes pro b. f. iudiciis haberi voluisset: quippe quod paucioribus verbis & simplicius potuisset exprimere. Neque sufficiens ratio dari poterit, quare tantum duarum illarum meminerit, si illam b. f. qualitatem reliquis quoque communem esse placuisset. Sed nec incommoda ratio specialitatis; quod contractus æstimatorius cum emtione, locato & mandato magnam habeat affinitatem. *l. i. ff. de æstim.* permutatio autem tantam cum emtione, ut Sabiniani olim rerum permutatione illam contrahi existimarint, uti perspicuum est ex *l. i. §. i. ff. de contrah. emt. §. 2. Inst. de emt. vid. Bach. disp. 6. de Action. th. 8. & th. 10. lit. d. & ad Treutl. vol. i. disp. 30. th. 6. lit. a. in f.*

XVII. Ad articulum *Do, ut des* referri possunt exempla: *do tibi pecuniam, ut mihi des servum. arg. l. 5. §. i. ff. de præsc. verb. l. ult. ff. de condict. caus. dat. do tibi scyphos, ut mihi des Stichum. d. l. 5. §. i. in f. do tibi penulas, ut mihi des tunicas. l. pen. d. t. de præsc. verb. do tibi aream, ut insulam in eâ ædifices & partem insulæ mihi reddas. l. si tibi. 15. §. i. ff. eod. do tibi scyphos, ut mihi ejusdem ponderis argentum reddas. l. fin. ff. d. t. Do tibi fundum, ut alium recipiam. arg. l. i. C. de rer. permut. do tibi fundum, ut annuatim accipiam decem corbes frumenti, vel quolibet mense unum corbem. arg. l. fin. C. d. t. ibique Gl. de rer. perm. Add. C. I. A. ad tit. de præsc. verb. th. 5.*

XVIII. Sed quid statuemus de Cambiis Mercatorum, quæ in pe-

in pecuniâ numeratâ fieri assolent? Distinguendi sunt casus. v. g. si do 50. aureos Hamburgi, ut reddantur totidem vel centum Vallenges Argentorati; erit permutatio: si, ut reddantur moneta vulgari vel usuali; erit contractus Do, ut des: si verò nihil do, sed solum rogo, ut Mercator meo nomine alibi pecuniam expendi curet, uti saepe quoque fit, mandatum videtur esse contractum; cui maxime vicinum illud negotium, quando quis sibi certo loco dari stipulatus est. *arg. l. aut mutua. 6. & seq. ff. de eo quod certo loco.* E. contractus Do, ut des est, si pecunia commutetur pro pecunia: quid? si pecunia detur, ut res accipiatur? Videtur esse emtio venditio, *l. naturalis. 5. §. 1. ff. de præs. verb.* scilicet, si pecunia detur, ut quantitas & tanquam pretium; non verò, si detur tanquam species aut corpus. *arg. l. fin. ff. de condict. caus. dat. junct. l. plane. 34. §. 3. & 4. ff. de leg. 1. Gl. ad. d. l. 5. §. 1.*

XIX. Quæritur, si v. g. quis dedit scyphos, ut alter Stichum daret; cujus periculo sit Stichus, si forte ante dationem sine culpa ejus, qui promisit, pereat? & Paulus quidem Resp. esse eum periculo illius, qui accipere debebat, modò promissor culpam præstet. *in l. naturalis. 5. §. 1. fin. ff. de præs. verb.* Nam cum permutatio vicina sit emtioni. *l. 2. ff. l. 2. C. de rer. permut.* in eo quoque conveniet, ut dantis sit periculo id, quod accipiendum erat; sicuti res vendita emtoris etiam ante traditionem. *§. 3. Inst. de emt. l. 1. C. l. necessario. 8. ff. de peric. & com. rei vend.* Quod si expressè actum, ut, nisi Stichus daretur, reddatur pecunia; vel potius, si accipiens in morâ sit aut culpa; & Stichus moriatur, dabitur condictio. *l. fin. ff. de condict. caus. dat.* quòd aliàs mora perpetuet obligationem. *l. quod te. 6. ff. de reb. cred. l. si ex legati. 23. l. nemo. 82. ff. de v. o. & culpa venditori noceat. d. §. 3. Inst. de emt. l. si fundus. 33. ff. locat. Add. Gloss. ad. d. l. 5. §. 1. in fin.*

XX. Contractus Do, ut facias cum priore articulo convenit, nisi quod loco rei tradendæ hîc factum aliquod versetur, & quidem tale, quod locari non soleat, aut siquidem locari soleat, pecunia tamen data non fit. *l. naturalis. 5. §. 2. ff. de præs. verb.* neque alia res fungibilis, *arg. l. licet. 8. l. si olei. 21. C. de locat.* Hinc competit non solum actio præsc. verb. ad id, quod interest. *d. l. 5. §. 2.* verum etiam condictio ad repetendum. *d. §. 2. de præs. verb. l. si tibi. 7. ff. eod.* Neque enim adeo præcisè ad factum præstandum agi potest,

est, ubi quis ad id se obligavit. *l. si quis. 13. fin. ff. de re jud. l. stipulationis. 72. fin. pr. ff. de V. O. arg. l. Titio. 71. §. 2. ff. de condit. & demonstrat. nisi forte, si quis aliquid acceperit, ut manumitteret; tunc enim libertas ab invito extorqueri potest. l. si quis. 19. ff. de manumiss. cum alias ejus favore multa contra communes regulas statuta. §. ult. Inst. de donat. l. generaliter. 24. §. si quis servo. 10. ff. de fideicom. libert.*

XXI. Locationi similis est hic contractus innominatus. *d. l. 5. §. 2. & 4. in fin. ff. de prescript. verb. unde & ejus naturam assumit; sicuti fit in omnibus contractibus innominatis, ut scilicet in dubio naturam nominatorum, quibus similes sunt, sequantur. Goth. ad d. §. 4. v. g. in praestando dolo & culpa. arg. l. 1. §. in conducto. 10. ff. de pos. usuris. arg. l. Titius. 24. ff. de presc. verb. jurejurando in litem. arg. d. l. 5. §. 2. eod. Gl. ad d. §. 4. sed quænam facta locari consueverunt, & quibus indiciis ea discerni? Non certè illa, quæ propter dignitatem & gravitatem compensari mercede & æstimari non possunt, v. gr. operæ Advocatorum, Medicorum, arg. l. 1. pr. ff. si mens. fals. mod. sed quæ aliàs commodum pecuniarium respiciunt. Neque ex personæ qualitate hinc præcisè judicandum. arg. l. rogasti. 19. §. 1. ff. de presc. verb. Nam qui pingendi artem callet, neque tamen facit, si tabulam pingat amico pro mercede, procul dubio locatio erit. vid. Bach. ad Treutl. vol. 1. disp. 29. th. 2. lit. g. Add. Goth. ad d. l. 5. §. 2. ff. de presc. verb.*

XXII. Differt tamen præcipue à locatione, quòd hic articulus, *Do, ut facias*, uti diximus, facta locari non solita quoque admittat. *d. l. 5. §. 2. ff. de presc. verb. neque mercedem requirat certam. arg. l. si tibi. 22. ff. eod. uti fit in locatione. pr. Inst. de locat. l. 2. l. si merces. 25. ff. eod. quanquam ferè certum quid dari oporteat. Ad articulum hunc spectant exempla: Do tibi scyphos, ut mihi tabulam pingas. *d. l. 5. §. 2. Do tibi decem, ut servum tuum manumittas. d. l. 5. §. 2. l. si tibi. 7. ff. eod. Do tibi Stichum, ut Pamphilum manumittas. l. jurisgentium. 7. §. 2. vers. & ideo. ff. de pact. Permisisti mihi cretam eximere de agro tuo, ita ut eum locum, unde exemissem, replerem. l. permisisti. 16. in. pr. ff. de presc. verb. junct. l. qui saxum. 6. ff. de donat. vendidi insulam hoc modo, ut aliam insulam reficeret. l. insulam. 6. ff. de presc. verb. ibique Goth. Do tibi 30. ut ex usuris**

pro

pro me tributum praestes. *l. Titius. 24. ff. d. t. vid. t. t. ff. & C. de condict. caus. dat. C. 1. A. ad tit. de praesc. verb. th. 6.*

XXIII. Ponamus, id, quod datum est, esse evictum. Quae ratione consuletur accipienti? Julianus, si sciens dederit, actionem de dolo; si ignorans, in factum civilem esse dandam, scribit. *d. l. 5. §. 2. in fin. ff. de praesc. verb.* sed recte à Mauriciano reprehenditur, qui sufficere, ait, civilem incerti actionem, i. e. praescriptis verbis. *l. jurisgentium. 7. §. 2. vers. Et ideo. ff. de pact.* Neque enim aliter actio de dolo competit, quam si alia actio non sit. Nam famosa actio non temerè debebat à Praetore decerni, si sit civilis vel honoraria, qua quis possit experiri. *l. 1. §. 1. & ait Praetor. 4. ff. de dol. mal.* sed annon Ulpianus in *d. l. 7. §. 2.* Julianum actionem in factum Praetoriam; Paulus verò in *d. l. 5. §. 2. in fin.* civilem dedisse affirmat. Fortè Tribonianus adjecit *civilem*; vel potius Julianus postea sententiam mutavit. *vid. Bachov. d. l. disp. 30. thes. 9. lit. a. in fin.*

XXIV. Articulus, *Facio ut des*, inverso ordine à priori procedit; uti vel ipsa verba manifestant. Si enim datio praecedat, ad priorem articulum; si factum, ad posteriorem merito trahitur. *arg. d. l. 5. §. 2. & d. l. 7. ff. de praesc. verb. junct. l. 3. §. quin imò. 4. ff. de condict. caus. dat.* Neque verò hic nudum factum protinus alterum ad dandum vel faciendum obligat, sed, uti in reliquis omnibus, tum demum, si descendat factum sive datio ex tractatu sive conventionione praevia. *arg. d. l. 4. pr. & §. 4. in pr. & §. seq. l. rogasti. 19. l. si tibi. 22. ff. de praesc. verb.* Affinis quoque hic contractus locationi. *d. l. 5. §. sed si. 4. in fin. ff. eod. &* quidem locationi operarum, cum artifex locat operas suas, ut mercedem accipiat statim definitam; nam si postea definiatur; v. g. polio curove aut sarcio vestimenta tua, ut mihi solvas mercedem, de qua inter nos in posterum convenerit; non locatio, sed innominata erit conventio. *§. 1. Inst. de locat. §. ult. Inst. de mandat. l. si tibi. 22. ff. de praesc. verb.*

XXV. Geminum est, si quis alteri rem utendam vel fruendam dederit, neque protinùs constituatur merces, sed eo animo negotium geratur, ut postea tantum mercedis nomine detur, quantum inter nos statutum sit. *arg. §. 2. Inst. de locat. d. §. ult. Inst. de mand. d. l. 22. ff. de praesc. verb. C. 1. A. d. t. th. 7.* Eadem ratio, si quis indicet furem, ut certum aliquid daretur. *l. solent. 15. ff. de*

*præsc. verb. fac. l. falsus. 43. §. quid ergo. 9. ff. de furt. si quis rectori sac-
cum vino plenum dederit curandum. l. si servus 27. §. fin. ff. ad L.
Aquil. si quis manumittat ancillam, ut recipiat aliud mancipium.
l. cum proponas. 4. C. de dol. mal. si quis à lite discedat, ut suscipiat bo-
norum partem. l. cum nota. 6. C. de transacti. Idem dici potest, si
pingo tibi tabulam, ut tu mihi des rem, vel ut postea merces con-
stituatur; si veho columnam vel vinum, ut mihi des rem, vel ut
mercedem postea constituamus. C. I. A. d. th. 7.*

XXVI. Igitur, si faciam ut des; tu verò, posteaquam feci,
cesses dare; si quærat, qua ratione mihi consultum erit? *Re. Pau-
lus: nullam esse civilem actionem. & ideò de dolo datum iri. in d. l. 5. §. 3. ff. de
præsc. verb. Vexatissimus ille locus & Veterum & Recentiorum inge-
nia mire torfit. vid. Treutl. vol. I. disp. 30. th. 10. lit. a. ibique Bach. C. I. A.
ad tit. de præsc. verb. d. th. 7. in fin. & ad tit. de dol. mal. th. 88. Nihil
enim absurdus videtur, articulum illum ad contractus innomi-
natos pertinere. d. l. 5. pr. & tamen actione civili destitui, contra
l. 2. l. 3. l. 5. §. 2. l. solent. 15. & passim ff. d. t. de præsc. verb. l. juris gentium. 7.
§. 2. ff. de pact. l. cum nota. 6. C. de transacti. maximè, si ratio diversitatis
dari nequeat, arg. l. à Titio. 108. ff. de V. O. Quod si verò alia actio com-
petit, necessariò eliminanda erit de dolo. d. l. 1. §. 1. & 4. ff. de dol. mal.*

XXVII. Fortassis inutilis & supervacaneus hic labor in
actionibus inquirendis, cum in judiciis id hodie non fieri amet. *arg.
cap. dilect. 6. X. de jud. ita distante jure Canon. quod circa processum
judiciarium sequimur. Rittershus. de differ. juris Civil. & Canon. in
Proem. cir. f. Carpzov. decis. Illustr. Saxon. part. 3. decis. 203. n. 16. in fin.
sed sufficiat, si ex causâ petendi & medio concludendi intere-
actionis qualitas elici possit. Gail. lib. 1. obs. 61. n. 9. quanquam olim no-
men quoque exprimi necessarium in judicio. l. fin. C. de formul. l. fin. C.
de interdict. Ayres. in process. part. I. cap. 14. obs. 6. n. 29. Enimverò et si
nominatenus proponenda non est actio, expedit tamen imò ne-
cessarium quodammodo, eam non esse incognitam: & certè rei
interest, non temerè actione pulsari famosâ de dolo. d. l. 1. §. 4. ff. de
dol. mal. Bach. d. l. Nam si in duabus actionibus alibi summa major, alibi
infamia sit, præponenda est causa existimationis. l. si in 104. ff. de R. t.*

XXVIII. Quid ergò statuemus in tanta Dd. hæsitazione?
Nobis communior opinio arridet: ut sc. distinguatur; utrum tale
sit factum, quod alteri utilitatis aliquid vel commodi sit allaturum

nec ne

necne. Priori casu, v. g. si quis acceptò liberatus sit, si cui fur indicatus &c. dari actionem præscriptis verbis. *d. l. solent. 15. ff. de præsc. verb. d. l. 6. C. de transact.* posteriori casu, v. g. si alter manumittat, nudus in plateâ incedat (ita proponunt Dd. exemplum, quod minus probò) &c. dari actionem de dolo. *d. l. 5. §. 3. junct. §. preced. d. l. 15. in fin. ff. de præsc. verb. l. cum proponas. 4. C. de dol. mal. vid. Gl. ad d. l. 5. §. 3. ff. de præsc. verb. Wesenbec. in paratitl. ad d. t. n. 5. Treutl. d. thes. 10. lit. b.* Hoc enim casu non videri dandam esse actionem civilem, cum omnis ratio cesset, quæ illam inducat. Neque enim hîc factum tale esse, ad quod præstandum actione aliqua alter cogi potuisset; neque causam aliquam vel synallagma, in quo contractuum innominatorum basis ac fundamentum, intervenisse, ex quo in alterum utilitas quædam redundaret: ut adeo meritò sibi imputet, qui temere illud præstiterit, ad quod cogi non poterat. cessare autem æquitatem rei adeoque præscriptis verbis actionem, quando factum dationi non respondeat, quippe alteri revera indifferens: quia vero facientem decipi non oporteat, neque alterum placiti fidem rumpere; ideo subsidiariam esse actionem de dolo. *vid. Bach. ad Treutl. vol. disp. 30. th. 10. circa fin.*

XXIX. Postremus articulus *Facio, ut facias* mandato quodammodò similis esse videtur vel commodato. *l. naturalis 5. §. sed etsi. 4. l. si gratuitam. 17. §. ff. de præsc. verb.* Nam v. g. si pacti sumus, ut tu à meo debitore Carthagine exigas, ego à tuo Romæ, mandatum interveniet, quippe sine quo exigere pecunia alieno nomine non potest. Et quamvis gratuitum hoc negotium non sit, cum suis quemque impensis exigere debitum conveniat; tamen in eo gratuitum videtur, dum hinc inde mutuū officium præstatur & ita impendia imputantur, maximè si pactum sit adjectum, ut nemo plus impendat in exigendo, quam decem; quasi alter alteri refundat impensas. Tutiùs tamen, non mandati, sed præscriptis verbis dari actionem, si alter cesset promissum factum adimplere. *l. naturalis 5. §. sed si. 4. ff. de præsc. verb.* quâ alter necessario consequitur, ut is, qui cessaverit, condemnetur, quanti intersit agentis. v. g. non fuisse manumissum servum, quem jam manumiserat. *d. l. 5. §. fin.* nisi forte alter malit ad promissi fidem implendam agere, vel ad id, quod interest, impletam non esse. *arg. d. l. 5. §. 1. & 2. l. ob eam. 9. d. t. de præsc. verb.*
l. si ope-

fac-
ed L.
um.
bo-
t, si
con-
el ut
feci,
Pau-
ff. de
ge-
l. A.
ihil
mi-
ntra
m. 7.
atis
m-
nat.
r in
arg.
um
in-
fin.
tæ
no-
n. O.
et si
ne
rei
de
libi
R. t.
e?
ale
im
ne

l. si operas. 25. ff. eod. & l. fin. C. de rer. perm. modò tamen tale factum sit, ex quo utilitas sequi possit. vid. supr. thes. 28.

XXX. Alia exempla sunt hujus articuli, si ego manumisi servum meum, ut tu manumitteres tuum. *d. l. 5. pr. & §. ult. de præscr. verb. si ego juxta pactum in fundo tuo ædificem, ut tu vicissim in meo ædificares. d. l. 5. §. 4. si ego acceptò tibi feram decem, ut mihi nomen debitoris delegates. l. ob eam causam. 9. ff. eod. si servi mei fabriles operas vice mutuà tibi dederò, ut totidem recipiam. l. si operas. 25. ff. eod. si prædium pro te obligavi & illicò placuerit inter nos, ut mihi fidejussorem præstares. l. rogasti. 19. §. 1. ff. de præsc. verb. ibique Goth. Add. C. I. A. ad. d. t. th. 8. Hoc per se patet, facta hic ver-
fari honesta & licita. Nam quæ pietatem, existimationem, verecundiam nostram lædunt, & ut generaliter dixerim, contra bonos mores fiunt, nec facere nos posse credendum est. *l. filius. 15. ff. de condit. instit. unde nec obligatio nasci poterit. arg. l. si remunerandi. 6. §. 3. ff. mandat. l. nec prætermittendum. 57. ff. pro soc. l. quod sæpe. 35. §. 1. ff. de contrah. emt.**

XXXI. De hoc quoque constat, cessare hinc conditionem circa has faciendi obligationes. *arg. d. l. si operas. 25. ff. de præsc. verb. Cum enim facta infecta fieri nequeant. l. in bello. 12. §. 2. ff. de capt. & postl. revers. necessario condici quoque non poterunt. Et inde palàm est, pœnitentiam, quæ communiter omnibus contractibus innominatis convenire dicitur, in iisdemum locum habere, ubi datio præcessit. Nam v. g. si pecuniam acceperis, ut Capuam eas; deinde parato tibi ad proficiscendum conditio temporis vel valetudinis impedimento fuerit, quò minus proficisceris; cum per te non steterit, potest dici, repetitionem cessare. At cum liceat pœnitere ei, qui dedit, proculdubio repetetur id, quod datum est; & si sumtus, qui necessarii fuerunt ad profectionem, jam fecisti, ut manifestum sit, te plus forte, quam accepisti, erogasse; conditio cessabit; sed si minus erogatum sit, conditio locum habebit; ita tamen, ut indemnitas tibi præstetur ejus, quod expendisti. *l. si pecuniam. 5. in pr. ff. de condict. caus. dat. l. 3. §. 2. & 3. ff. eod. l. pen. C. eod.**

XXXII. Sed an denunciatio necessaria? Minime sanè, nisi forte ad hunc effectum, ut accipienti facultas non sit adimplendi. *arg. d. l. 5. §. 1. & 2. ff. de condict. caus. dat.* Nam & sine denunciatione re adhuc integra pœnitentia dantis locum habet *d. l. 3. §. 2. ff. eod.*

2. ff. eod. Dico, re adhuc integra. Nam v. g. si quis Titio dederit 10. ut servum emat & manumittat; si jam sit emptus, pœnitentiâ non facit injuriam ei; qui redemit, sed pro 10. quæ accepit, ipsum servum emptum restituet; aut si ante decessisse proponatur, nihil præstabit, si modo per eum factum non est. d. l. 5. §. 2. ff. de condict. caus. dat. ita qui pecuniam accepit, ut servum manumitteret; si moram non fecerit, & ipse servus in itinere decessit, cum accipiens profectus esset ad Præsidentem vel ap. quem manumittere posset, nihil refundet. d. l. 5. §. fin. de condict. caus. dat.

XXXIII. Et tantum de vulgariis contractuum innominatorum speciebus, ex quibus actio præscriptis verbis oritur; quam & aliæ plures causarum figuræ sint, ex quibus eadem actio competat. Quotiesnamque cessantibus judiciis proditis & vulgariis actionibus, proprium nomen invenire non possumus, facile descendimus ad eas, quas *in factum* appellamus; & cum deficiunt usitata actionum nomina, præscriptis verbis agendum. l. 1. 2. & 3. ff. de præsc. verb. l. 1. ff. de æstimat. Goth. ad rubr. ff. d. t. de præsc. verb. ubi multa egregie de ratione nominis. Est autem præscriptis verbis actio in factum civilis. arg. l. 1. §. 1. & 2. l. 2. l. naturalis. 5. §. 2. ff. de præsc. verb. l. si tibi. 13. §. 1. l. si tibi. 22. in fin. ff. eod. Rectè enim dicimus, omnem præscriptis verbis esse actionem in factum civilem, non verò contra, omnem in factum esse præscriptis verbis. Gl. ad l. 1. §. 1. verb. in factum. ff. de rer. permut. Et quidem de variis actionum in factum speciebus vid. Treutl. vol. 2. disp. 30. th. 1. & fin. & ibi Bach. C. 1. A. ad tit. de præscr. verb. th. 16. & seqq.

XXXIV. Præscriptis autem verbis actio, quæ aliàs incerti civilis vel incerta. l. jurisgentium 7. §. 2. in fin. ff. de pact. l. si dominus. 8. l. ob causam. 9. l. permisisti. 16. ff. de præsc. verb. l. rebus. 9. C. de rer. perm. l. legem. 9. C. de donat. l. cum res. 22. C. eod. l. si duo 19. ff. de precar. ex aliis causarum speciebus quæ ad suprâ propositos contractus innominatos referri omnimodè nequeunt, quoque competit. v. g. Merces magistro navis tradidi; incertum est, an navem conduxerim, an verò merces vehendas locaverim. Q. quæ actio mihi competat? danda civilis actio in factum præscriptis verbis. l. 1. §. 1. ibique Goth. ff. de præsc. verb. Eadem actione experietur, qui rem tradit pretii exploiandi causa; si alter fidem non exhibeat. l. 1. §. 2. l. si gratuitam. 17. §. 4. ff. de præsc. verb. qui fundum vendit cum pacto

C

retro

retro venditionis. *l. vir. 12. ff. eod. l. 2. C. de pact. inter emt. & in genere, ubi pacta b. f. contractibus in continenti adjiciuntur. d. l. 12. in f. l. si convenit. 6. ff. de resc. vend. vid. supr. thes. 3. C. I. A. ad tit. de pactis. th. 14. qui puerum docendum sive nutriendum, aut pecus ascendendum dat, ita, ut si post certos annos venerit, pretium communicetur. l. si tibi. 13. §. 1. ff. de præsc. verb. qui gratuitam habitationem concedit, concedentis scilicet commodo, ne vacua & deserta pereat. l. si gratuitam 17. pr. ibique Goth. ff. de præsc. verb.*

XXXV. Ita præscriptis verbis agendum ei, qui rem dat inspiciendam, si alter dicit se perdidisse, & ignorat, ubi sit. *d. l. 17. §. 2. ff. de præsc. verb. qui per denos dies alteri bovem commodat, ut alter vicissim commodet suum. d. l. 17. §. 2. ff. eod. §. 2. Inst. de locat. qui vendere vult vestimenta & emtori dat, ut peritioribus ostendat. d. l. 17. §. 4. qui sponsonis causâ annulos dat, neque recipit victor. d. l. 17. §. 5. qui pecuniam deponit, ut daretur Titio, si fugitivum reduxisset, l. si apud. 18. ff. d. t. de præsc. verb. qui mutuos daturus nummos rem dat vendendam, ut pretio alter utatur. l. rogasti. 19. pr. ff. de præsc. verb. l. si quis. 4. in f. pr. l. rogasti. II. pr. ff. de reb. cred. l. qui negotia. 34. in pr. vers. His argumentum. ff. mandat. qui equos venales experiendos dat, ut si in triduo displicuissent, reddantur. l. apud. 20. pr. qui mulos dat, ut alter experiatur, & si placuissent, emat; si displicuissent, ut in dies singulos aliquid præstet. d. l. 20. §. 1. ff. de præsc. verb. qui argentum dat explorandum, si alter, cum displicuisset, servo det referendum, idque pereat. d. l. 20. in fin.*

XXXVI. Tenetur quoque actione istâ, qui anulum accepit, ut respiceret, si excidat secundum Tiberim ambulanti. *l. duo. 23. ff. de præsc. verb. qui oleum accepit ex quasi sequestro, ut id venderet & pretium servaret, donec inter litigantes judicaretur. l. si quis. 9. §. 3. ff. de dol. mal. qui servum accepit, ut operæ cum custodia pensentur. l. 1. §. si quis. 9. ff. de pos. qui à creditore accepit hæreditatem, ut illi satisfaceret. l. debitori. 7. C. de pact. qui hæreditate divisa non cavit de evictione. l. si familia. 14. C. famil. erisc. l. si fratres. C. comm. utriusque jud. qui ex cohæredibus placita divisionis detrectat. l. si filia. 20. §. 3. ff. fam. erisc. l. licet. 23. C. eod. quicumque ex hæredibus jussus monumentum facere cessat. l. his consequenter. 18. §. 2. in fin. ff. d. t. fam. erisc. qui rem precario accepit. l. 2. l. duo. 19. in fin. ff. de precar. qui rem donatam accipit neque conditioni adjectæ*
 paret.

paret.
 I. A. A.
 X
 tum c
 tur.
 contra
 æstim
 facias
 arg. l.
 eadem.
 agimu
 l. rebus
 præsc.
 dam c
 te acc
 arg. l.
 miniu
 explor
 l. parti
 iam ag
 17. §. 2
 olet.
 dantis
 culpã
 tat

...

paret. l. ult. C. de rer. perm. l. legem. 9. l. cum res. 22. C. de donat. vid. C. I. A. ad tit. de præsc. verb. th. 10.

XXXVII. Itaque perspicuè errant, qui eundem esse ambitum contractuum innominatorum & præscriptis verbis arbitrantur. Videamus paucis, quid in hac actione veniat. Et sanè in contractibus innominatis, in quibus dominium transit, uti sunt æstimatorius, rerum permutatio, articulus Do, ut des, & Do, ut facias, (Dare enim hîc est dominium transferre, facere non item. arg. l. sic itaque. 14. Inst. de action. l. ubi autem. 75. §. fin. ff. de V. O. l. eadem. 4. l. si ita. 14. ff. eod. §. fin. Inst. d. t. de V. O.) per eam tantum agimus vel ad promissi fidem explendam, vel ad id, quod interest. l. rebus. 6. l. fin. C. de rer. perm. l. naturalis. 5. §. 1. & 2. l. si tibi. 7. ff. de præsc. verb. vid. supra th. 8. 10. 12. 20. Nam ad ipsam rem repetendam condictio datur. de qua supra th. 19. & 31. Quin etiam ex parte accipientis agi potest præscriptis verbis, si res data fuerit evicta. arg. l. I. C. de rer. perm. d. l. 5. §. 2. fin. ff. de præsc. verb. ubi verò dominium non transit, sed v. g. res datur precariò, inspiciendi vel explorandi gratiâ, non modò res repeti potest. l. 2. l. 19. ff. de prec. l. partis. 10. l. si gratuitam. 17. pr. §. 3. & 5. ff. de præscript. verb. sed etiam agi ad interesse, si res dolo vel culpa accipientis perierit. d. l. 17. §. 2. & §. 4. Et quidem periculum præstari his casibus non solet. d. l. 17. 2. & §. 4. dolo autem tantum eo casu, ubi res solius dantis gratiâ accepta; dolo autem & culpa, si utriusque: præter culpam etiam diligentia & custodia, si res solam accipientis utilitatem concernat. d. §. 2. & §. 4. l. apud. 20. in fin. ff. de præsc.

si us. 5. §. 2. l. eum qui. 10. §. 1. & seqq. ff. commod. Add. verb. l. supr. th. 21.

Soli Deo Gloria.

Innominatas dum benè discutis
 conventiones; sit labor hic Tibi,
Amice præstans, nominatus,
 sit penitus Tibi gloriosus!

incer-

2742
✻(20.)✻

incerta sanè non erit actio
tanti laboris; sed dabitur Tibi
condictio, quæ certi honoris
Spem faciet parietque lætam.
Faxit benignè cuncta regens DEUS,
(nostræ quod haud est indolis) ut Tibi
durantibus Fortuna ceptis
conciliet proprium favorem!

Clarif. Dn. DISPUTANTI

ex animo

gratulatur

PRÆSES.

RICHSHOFFERE tuis præclaris gratulor ausis;

Fac, quæ cepisti, promoveas studia.

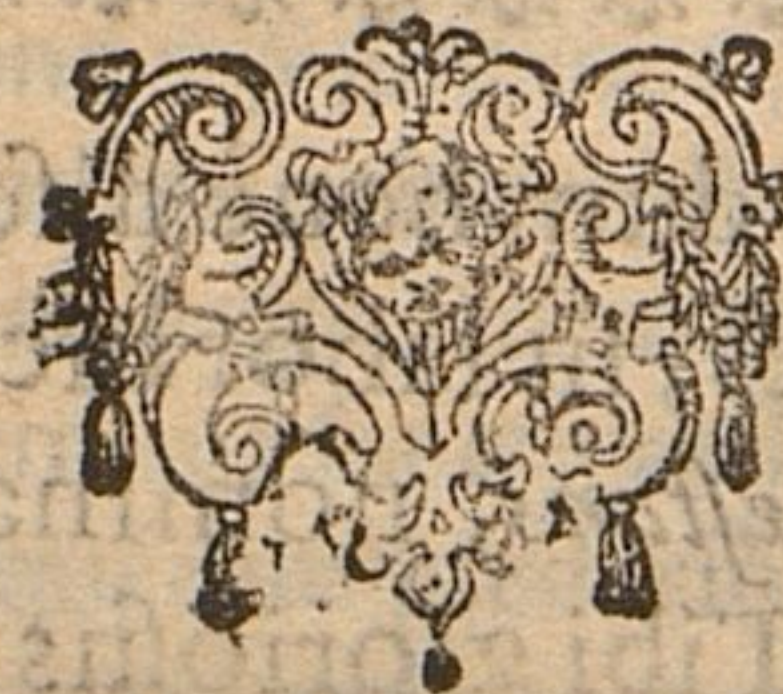
Sic honor & laudis te tandem præmia cingent

Nomen ut in nostra splendeat urbe tuum.

Gratulabundus apponebat

Johannes Michael Bracken-
hoffer, Argentinensis.

F I N I S.

Strassburg, Diss., 1668-69

ULB Halle

3

004 791 584

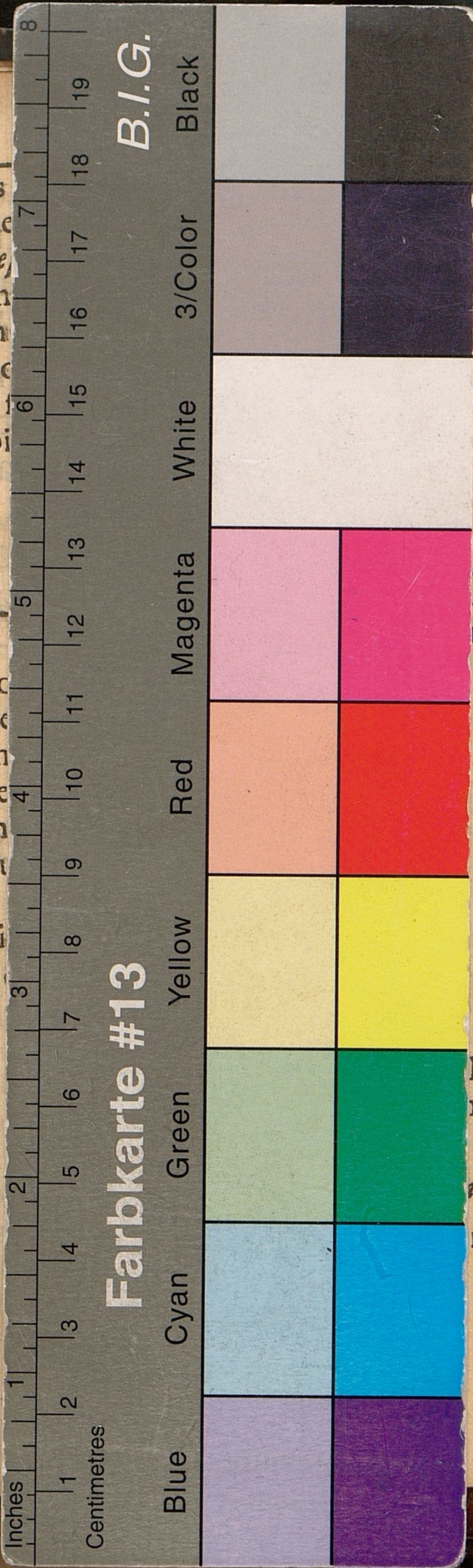
f

TA → OL

neu 1+23 Stück verknüpft

VD 17

Pr. 14. Num. 5.

20.

J. N. J. C.

DISSERTATIO JURIDICA,
DE

16

CONTRACTIBUS INNOMINATIS,

1668, 14.

QUAM
PRÆSIDE
VIRO

Nobilissimo, Amplissimo atq; Consultissimo

DN. GERHARDO von Stöffen/

U. I. D. ET IN ALMA ARGENTORATEN-

sium Universitate Inst. Imperial. Prof. Publ. Facult.

Jurid. h. t. Decano Spectabili; Patrono

& Præceptore suo æternùm colendo,

SOLENNI

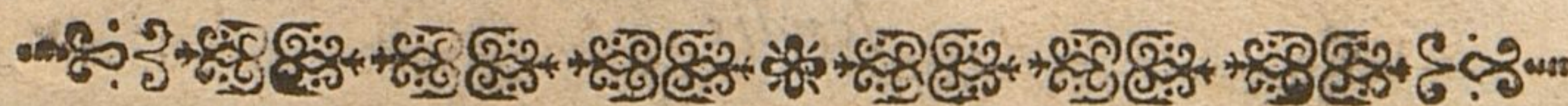
Eruditorum disquisitioni subjicit

JOHANNES JOACHIMUS Richshoffer/

Argentoratensis,

A. & R.

Ad d. 10. Decembris, h. lq. solitis.

ARGENTORATI,

Literis JOHANNIS WILHELMI TIDEMANN.

ANNO M. DC. L. XVIII.

1720b.

ERI,
na-
it
rger.

apis
isti ne
mole
omin
nem
m, ne
en!
capi
rem,
Ut po
ficere
ueren
enue
r; in
fortu
udes
subi
rina